

Република Србија
Тужилаштво за ратне злочине

ЛИЧНИ СТАВ

ТУЖИЛАЦ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ ВЛАДИМИР ВУКЧЕВИЋ

(за недељник „Време“)

Београд, 29. новембар 2012.

ПО ЗАКОНУ ЧИЊЕНИЦА

Са дужном пажњом сам, као и увек, прочитао текст врсног новинара „Времена“ и дописника Тањуга из Брисела Дејана Анастасијевића „По закону Леке Дукаћина“, о узроцима и последицама одлуке Жалбеног већа Хашког трибунала да по други пут ослободи Рамуша Харадинаја, Љахија Брахијаја и Идриза Баљаја, објављен у прошлом броју „Времена“, 29. новембра 2012. године.

Као тужилац који од 2004. године активно истражује и догађаје ратних злочина повезаних са деловањем Рамуша Харадинаја, Љахија Брахијаја, Идриза Баљаја, Фатмира Лимаја и осталих некадашњих команданата и припадника ОВК током 1998. и 1999. године, моја је обавеза да укажем на неке нетачне чињенице које су се у овом тексту нашле, по мојој оцени, из разлога поновног објављивања дела чланка од 10. априла 2008. године, како је и сам аутор навео на крају свог текста.

Сарадњу са Хашким трибуналом базирану на одредбама Закона о сарадњи СРЈ са Међународним кривичним трибуналом и другим законским актима, међународним конвенцијама, Резолуцији Савета Европе од 3. априла 2003. године, Тужилаштво за ратне злочине управо је, почев од 2004. године, започело сарадњом на помоћи Трибуналу у предмету „Харадинај и други“.

У случају сведока Кујтима Берише, о ком у тексту пише да му је „пасоше коначно издао СУП Прокупље, дан након што је Бериша погинуо“, хоћу да укажем да је Шеф истражног одељења Тужилаштва Хашког трибунала Патрик Лопез Терес затражио, у неколико наврата, моју помоћ око процедуре издавања путних исправа за овог сведока и његову породицу - супругу и за

њихово шесторо деце. Током веома оперативне сарадње са Службом за откривање ратних злочина при МУП-у Србије уз чију помоћ смо 24. 01. 2007. године, комплетирали целокупну документацију за путне исправе породице Кујтима Берише (СУП Прокупље није имао везе са овим предметом), обавестио сам 5. фебруара 2007. године Канцеларију Тужиоца МКТЈ да сам предузео све мере ради убрзавања овог процеса и да су путне исправе „у целости завршене и достављене истражитељу Тужилаштва трибунала преко Канцеларије Тужилаштва МКТЈ у Београду“.

Кујтим Бериша смртно је настрадао у наводној саобраћајној несрећи у близини Подгорице, 18. фебруара 2007. године, али не „дан пошто су издати пасоши“, како је наведено у тексту. Питање је искључиво за Хашки трибунал колико је им је времена било потребно да Кујтиму Бериши и његовој породици доставе путне исправе, како би их дислоцирали, далеко од Харадинајевих људи којима су били на мети.

Помажући у предмету „Харадинај“ Тужилаштву Хашког трибунала, радили смо на идентификацији сведока који би могли да сведоче пред МКТЈ, с обзиром да Тужилаштво МКТЈ није имало комплетне личне податке за могуће сведоке. Тужилаштво за ратне злочине је пружало подршку сведоцима у поступку који је Трибунал водио против Харадинаја, Брахимаја и Баљаја, иако је постојао велики отпор сведока да сведоче због страха од одмазде каква је већ задесила, испоставиће се, најмање 19 потенцијалних сведока у овом предмету.

Током суђења Харадинају, Баљају и Брахимају, Веће је саслушало готово стотину сведока. У тексту првостепене пресуде, Хашки трибунал није пропустио да наведе да се Веће „суочило са знатним потешкоћама у прибављању исказа великог броја ових сведока“ и да су „многи од њих навели страх као значајан разлог за своје непојављивање пред Већем како би дали исказ“. Веће је, с тим у вези, „стекло снажан утисак да се суђење одвијало у атмосфери у којој се сведоци нису осећали безбедно и то због целог низа фактора који се износе у пресуди“. Поред тога, и стране у поступку сложиле су се да је на КиМ постојала нестабилна безбедносна ситуација, нарочито неповољна по сведоке.

С обзиром на потешкоће у настојању да се добију искази, за 34 сведока одобрене су одређене заштитне мере. Издато је 18 обавезујућих налога за сведочење за оне сведоке који су и даље одбијали да дају своје исказе, чак и уз могућност заштитних мера.

На састанку у септембру прошле године, Брамерц је изразио незадовољство што сам у интервјуу једном дневном листу проговорио о убиствима и застрашивањима сведока током 2002, 2003. и 2004. године, у предмету Међународног суда у Приштини против официра ОВК у оперативној зони

„Дукађини“, под командом Рамуша Харадинаја. Поступак је вођен против Рамуша Ахметаја, Идриза Баљаја, Ахмета Ељшанија, Бекима Зекаја и Даута Харадинаја, осуђених децембра 2002.године на казне затвора од три до 15 година за убиство четири припадника оружаних формација тзв. Републике Косово / ФАРК којима је командовао Тахир Земај.

Представници Тужилаштва упитали су на састанку главног хашког тужиоца зашто изјава убијеног сведока Тахира Земаја, на 200 страна, није ушла у ткиво предмета „Харадинај“. Брамерц је одговорио да је Хашко тужилаштво аутономно у доношењу одлука о томе шта ће да оптужује. Када смо му поново поставили ово питање, уз молбу да објасни који су правни разлози одлучили да се одустане од Земајеве изјаве, Брамерц је поновио свој одговор, додавши поново да је Хашко тужилаштво аутономно и самостално у доношењу одлука на који начин ће радити. Рекао сам му тада да нисам имао намеру да дезавуишем Хашки трибунал већ смо желели да упознамо јавност са чињеницама о убијеним потенцијалним сведоцима у предмету против Харадинаја.

У писму које сам упутио Сержу Брамерцу јула ове године, изразио сам забринутост због озбиљних пропуста Трибунала у заштити сведока оптужбе ППВ – 081, који је дао исказ хашким истражитељима управо у Тужилаштву за ратне злочине. и са жаљењем констатовао да је овом сведоку ускраћена припрема („Витнесс проофинг“) - уобичајена процедура за сведоке који дају свој исказ пред Трибуналом. Подсетио сам тада да је на узнемиравање сведока у овом предмету указало и расправно веће у првостепеној пресуди што је био разлог обнављања поступка.

Тужилаштво за ратне злочине Републике Србије, после одлуке првостепеног већа МКТЈ да ослободи оптужене у предмету „Харадинај и други“ (ИТ-04-84) доставило је Тужилаштву у Хагу све прикупљене материјале којима је располагало о Харадинајевим злочинима на КиМ, а који нису били обухваћени оптужницом Тужилаштва Трибунала: достављено је 198 докумената, али и изјаве које смо прибавили за догађаје, поред осталих, везане и за Радоњићко језеро и логор „Јабланица“. Сматрам да смо на тај начин допринели да докази у поновљеном суђењу буду утемељенији.

Када је реч о „случају Клечка“, за који у тексту пише да „Трибунал од Србије никада није добио ниједно словце“, желим да истакнем да је ово Тужилаштво радило на расветљавању догађаја и на утврђивању одговорности извршилаца нижег ранга – 26 припадника ОВК за ратне злочине у Лапушнику, Клечкој, Крајмировцу, као и одговорност Фатмира Лимаја за злочине у којима је страдало осам цивила. Уз сагласност судије Кевина Паркера, председника Већа, Хашки трибунал је одобрио да Тужилаштво за ратне злочине подигне захтев за

спровођење истраге против Лимаја и још 26 лица 5. јуна 2009. године.

Када је Лимај пред Трибуналом ослобођен кривице за злочине у селу Клечка, ово Тужилаштво је наставило да прикупља изјаве сведока и дошло до доказа о постојању крематоријума у Клечкој у којем су припадници ОВК спаљивали Србе, Роме, али и Албанце који нису били лојални ОВК. Овај предмет је један од 39 случајева у којима Тужилаштво за ратне злочине сарађује са за Мисијом владавине права ЕУ на Косову – ЕУЛЕКС, и захваљујући овој сарадњи, 21. новембра почело је поновно суђење Фатмиру Лимају и тројници окривљених у предмету „Клечка“.

Од свог оснивања, Тужилаштво за ратне злочине је, испуњавајући свој основни задатак – гођење учинилаца кривичних дела ратних злочина, улагало велике напоре ка унапређењу сарадње у кривичним питањима међу државама бивше Југославије, а нарочито на унапређењу сарадње са Хашким трибуналом. Све ово чинили смо у циљу успостављања владавине права након ратних сукоба на прострима бивше СФРЈ, изградње поверења у правосудни систем Републике Србије те поновног успостављања поверења као предуслова за достизање правде у региону.

ТУЖИЛАЦ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
Владимир Вукчевић